

به نام خدا

نام و نام خانوادگی:

اداره آموزش و پرورش منطقه ۹ تهران

نام درس : فارسی ۱

رشته: کلیه رشته ها - پایه : دهم

دبیرستان حجاب دوره دوم

مدت امتحان : ۸۰ دقیقه

نام دبیر: خانم محمدی

سال تحصیلی ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰

تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴

امتحان نوبت اول دی ماه (مجازی)

قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)

۱- بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. (۱ نمره)

« گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله زن، چهره نما، تیز پا »

۲- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (۵/۰ نمره)

« عشق شوری در نهاد ما نهاد »

۳- در کدام جمله زیر، حذف صورت گرفته است؟ نوع آن را مشخص کنید. (۵/۰ نمره)

« نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومییدی »

۴- تفاوت معنایی فعل « گشت » را در ابیات زیر توضیح دهید. (۱ نمره)

الف) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو گشت گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید

ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها بگشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد

۵- در عبارات زیر کاربرد ضمائر متصل را بیابید و نقش دستوری آن را مشخص کنید. (۱ نمره)

الف) خداهش در همه احوال از بلا نکه دارد.

ب) گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش

۶- معنای واژه ی مشخص شده را با کاربرد امروز آنها مقایسه کنید. (۵/۰ نمره)

الف) ما را به نزدیک خویش باز گرفت.

۷- کاربرد حرف « و » را در جمله های زیر بنویسید. (۵/۰ نمره)

الف) زندگی و سفر مانند هم هستند.

ب) شتابان خط هایی در هم می کشید و علفزاری می ساخت.

صفحه اول

۸- معنی واژه های مشخص شده زیر را بنویسید. (۱ نمره)

(۱) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

(۲) پلا س پاره ای در پشت بسته از سرما

(۳) دو دست را تا فراز کله نمایان ساخت

(۴) چون بر رعه من اطلاع یابد

۹- در متن زیر، غلط های املایی را بیابید و درست آنها را بنویسید. (۵/۰ نمره)

(۱) فلق محرابی / که تو در آن / نماز صبح شهادت گذارده ای

(۲) دو گوش را بالا برد. از یال و قارب به زیر آمد

۱۰- در گروه اسمی زیر، هسته و نوع وابسته را مشخص کنید. (۷۵/۰)

آفتاب بی مهر غروب ،

قلمرو ادبی (۴ نمره)

۱- آرایه های «مجاز ، حسن تعلیل ، حس آمیزی» را در عبارات زیر به طور دقیق مشخص کنید و بنویسید. (۷۵/۰)

(۱) درختان را دوست دارم / که به احترام تو قیام کرده اند

(۲) ما را سرِ باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تفرج آن جاست

(۳) حرفهایم مثل یک تکه چمن روشن بود.

۲- مفهوم عبارت کنایه ای زیر را بنویسید. (۵/۰ نمره)

الف) گندم نمای جو فروش ،

۳- قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص کنید. (۱ نمره)

« هم مرگ، بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد »

۴- در جمله زیر، دو رکن اصلی تشبیه (مشبه ، مشبه به) را مشخص کنید. (۵/۰ نمره)

« قرآن مانند است به بهشت جاودان »

۵- نویسندگان آثار زیر را بنویسید. (۵/۰ نمره)

اتاق آبی ، قابوس نامه ،

صفحه دوم

۶- در مصرع دوم بیت، « در بر من، ره چو به پایان برد / از خجلی سر به گریبان برد »

« سر به گریبان برد » چه آرایه ای دارد؟ مفهوم آن چیست؟ (۰/۷۵ نمره)

قلمرو فکری (۸/۵ نمره)

۱- در بیت زیر، مقصود شاعر از « رمه » و « گرگی شبان » چیست؟ (۰/۵)

« ای تو رمه سپرده به چوپانِ گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد »

۲- با توجه به درس، « مهر و وفا » حافظ، شرط وفاداری معشوق را در چه می داند؟ (۰/۵)

۳- چرا ناصر خسرو دعوت وزیر را قبول نکرد؟ (۰/۵)

۴- با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. (۱ نمره)

پادشاه عالم خبر که داد در این قصه، از حُسن سیرت او داد، نه از حُسن صورت او داد، تا اگر نتوانی که صورت خود را چون صورت او گردانی. باری، بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی.

(۱) منظور از پادشاه عالم چه کسی است؟

(۲) چرا در قصه حضرت یوسف(ع) حسن سیرت بر حسن صورت برتری دارد؟

۵- منظور از حسینی شدن در متن زیر چیست؟ (۰/۵)

شمشیری که بر گلوی تو آمد/ هر چیز و همه چیز را در کاینات / به دو پاره کرد/ هرچه در سوی تو حسینی شد

۶- به چه دلیل نویسنده معتقد است: « که مَثَلِ قرآن، مَثَلِ آب روان است ». (۰/۵)

۷- با توجه به درس « پاسداری از حقیقت » شاعر چه نوع مرگی را غبطه بزرگ زندگی می داند؟ (۰/۵)

۸- معنی و مفهوم عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید. (۴/۵ نمره)

(۱) در بُن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟

(۲) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک

(۳) دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.

(۴) اسب از پهلوی، اسبی خود را نشان می داد.

(۵) هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد.

(۶) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد